

Descansa en pau, amic!

Visat núm. 7

(abril 2009)

by Kálmán Faluba

¿Quan serà el jorn que la mort jo no tema?

E serà quan de ta amor jo m'inflame.

E no es pot fer, sens menyspreu de la vida:

e que, per tu, aquella jo menysprea!

Lladoncs seran jus mi totes les coses

que de present me veig sobre los muscles:

lo qui no tem del fort lleó les ungles

molt menys tembrà lo fibló de la vespa.

Ausiàs March, *Cant espiritual XXI*

....

I quan vinga aquella hora de temença

en què s'acluquin aquests ulls humans,

obriu-me'n, Senyor, uns altres de més grans

per contemplar la vostre faç immensa.

□

Joan Maragall, *Cant espiritual*

□

□

Després d'una breu malaltia, tot inesperadament i tràgica, ens va deixar Eloi Castelló Gassol, traductor consagrat de les lletres hongareses al català. Entre el 1998 i el 2001, l'Eloi va fer de lector al Departament d'Espanyol de la nostra Universitat, on el seu sentit de responsabilitat com a docent i el seu tarannà obert li valgueren l'estima i l'afecte dels professors i dels alumnes, i on es va despertar el seu interès per la nostra cultura i la nostra llengua.

La seva tornada a Catalunya va coincidir amb el «descobriment» de la literatura hongaresa de part

de l'Oest europeu, i, així, ben aviat va poder fer fructificar el seu coneixement de llengua com a traductor fidel d'Imre Kertész, Magda Szabó, Lajos Grendel, Sándor Márai, Dezső Kosztolányi, Ferenc Molnár. El fet de traduir directament de l'hongarès va fer de l'Eloi un cas únic, no només a Catalunya sinó a tot l'Estat espanyol, on el conreu de la filologia hongaresa no té tradició, i on la nostra literatura és traduïda per hongaresos, o bé les versions es realitzen tot recurrent a llengües intermediàries.

Col·laborant amb institucions culturals catalanes, amb el nostre consolat general a Barcelona i amb hongaresos residents a Catalunya, l'Eloi participà en tots els actes que a Catalunya es relacionaven amb Hongria. Va formar part, per exemple, d'un col·lectiu que el 2002 traduï un parell de poemes de dos poetes contemporanis, György Jánosházy, de Transsilvània, i Balázs Déri, de Budapest. El 2003 participà, a Barcelona, en una taula rodona juntament amb autors hongaresos, d'Hongria i de fora de les fronteres hongareses. Fou conferenciant dels cicles organitzats per l'Associació Cultural Catalano-Hongaresa. Els dos últims estius va dirigir a Balatonfüred un seminari de traducció, compartint amb generositat les seves experiències amb un grapat de companys principiants.

El lectorat de l'Eloi va acabar el 2001, però no deixàvem de veure'l tot sovint a Budapest i al Departament d'Espanyol, perquè va aprofitar qualsevol ocasió per visitar el seu antic lloc de treball i per trobar-se amb els seus amics hongaresos, joves i no tan joves, que sempre podíem comptar a Barcelona amb la seva hospitalitat. Ens dol haver d'acceptar que, d'ara endavant, esperarem endebades la nova visita del bon amic de figura gegantina i de cara sempre riallera, que no li fou donat recórrer el camí encetat. Ens dol haver d'acceptar que hem perdut l'ambaixador català de la nostra llengua i cultura.

Descansa en pau, amic! Nyugodj békében, Eloi!